

Yasunari Kawabata

0 mie de cocori

Traducere din japoneză de
GEORGE T. ȘIPOȘ

HUMANITAS
fiction

Cuprins

O mie de cocori	5
Pâlc de copaci în amurg	42
Vasul Shino	68
Rujul mamei	87
Stea dublă	113

Redactor: Mona Antohi
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Livco Design

YASUNARI KAWABATA
SENBAZURU

Copyright © 1949–1951, The Heirs of Yasunari Kawabata
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2015, 2020,
pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
KAWABATA, YASUNARI
O mie de cocori / Yasunari Kawabata; trad. din japoneză de George T. Șipoș. –
București: Humanitas Fiction, 2020
ISBN 978-606-779-735-0
I. Șipoș, George T. (trad.)
821.521

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

O mie de cocori

1

Odată intrat în incinta templului Engakuji din Kamakura, Kikuji nu știa dacă mai avea vreun rost să se ducă la ceremonia ceaiului. Întârziase mult.

De câte ori organiza asemenea reuniuni la Engakuji, Kurimoto Chikako îl invita și pe el, dar, după moartea tatălui său, Kikuji încetase să se mai ducă. Luase invitațiile drept simple gesturi de politețe făcute în memoria răposatului său părinte.

De data aceasta însă, invitația conținea și câteva rânduri despre o tânără domnișoară căreia Chikako îi preda ceremonia ceaiului și pe care voia să i-o prezinte.

Citind invitația, Kikuji își aminti de semnul din naștere al lui Chikako.

Trebuie să fi avut vreo opt sau nouă ani. Se dusesse la Chikako acasă împreună cu taică-său și-o găsiseră în camera de zi. Cu pieptul dezgolit, își tăia cu o forfecuță firele de păr de pe o pată care-i acoperea

jumătate din sânul stâng și se-ntindea în jos, către stomac. Era cam de mărimea unei palme. De culoare violacee, era acoperită de părul pe care Chikako îl tăia cu forfecuța.

— Vai, erai cu băiatul?

Cu un aer surprins, Chikako dădu să-și strângă chimonoul, dar, nereușind s-o facă așa cum se cuvine, se întoarse pe genunchi, îl adună parte peste parte și-l legă cu *obi*¹-ul.

Nu de părintele lui Kikuji, ci de băiat se rușinase ea. Fuseseră întâmpinați de o slujnică la ușă, așa că femeia trebuie să fi știut că tatăl venise în vizită. Bărbatul nu intră în camera de zi. Preferă să se așeze în odaia de-alături, cea în care Chikako își ținea lecțiile de ceai.

— Îmi faci și mie un ceai? întrebă el cu ochii pierduți în direcția caligrafiei tradiționale atârinate în camera de ceremonie.

— Îți fac, îi răspunse femeia fără să se ridice.

Pe ziarul de sub genunchii ei Kikuji văzu firele de păr ca niște mustăți. Era ziua-n amiaza mare, dar în pod se auzeau alergând șobolanii. Lângă verandă în florea un piersic.

Adâncită-n gânduri, Chikako se așeză în fine la vatra de făcut ceai.

¹ Brâu tradițional. (N. tr.)

Mai târziu, cam după vreo zece zile, Kikuji o auzi pe maică-sa împărtășindu-i părintelui său ca pe un mare secret că Chikako nu era măritată din pricina petei păroase pe care o avea pe piept. Și, plină de compasiune pentru nenorocirea femeii, maică-sa făcuse o față înduioșată.

— Chiar așa? păru mirat taică-său. Dar ce-ar conta, dacă i-ar vedea-o numai soțul? Mai ales dac-ar fi să știe dinainte...

— Păi, nu așa i-am spus și eu? Dar, vezi tu, femeia tot femeie! Deși, sinceră să fiu, nici eu n-aș fi în stare să mărturisesc că am o asemenea pată pe piept.

— Ei, dar nici ea nu mai e o fetișcană.

— Tot nu-i ușor, degeaba vorbești tu! Un bărbat în aceeași situație s-ar amuza copios când i s-ar descoperi defectul.

— Ți-a arătat ea pata?

— Da' de unde? Ce prostii mai îndrugi și tu!

— Ți-a spus de ea?

— Astăzi, când a venit la mine pentru lecție, am vorbit și noi de una, de alta... O fi simțit și ea nevoia să-și descarce inima.

Tatăl nu mai spusese nimic.

— Dacă s-ar mărita, oare ce-ar zice bărbatul ei?

— Nu cred că i-ar plăcea, ba chiar ar fi dezgustat. Pe de altă parte, ar socoti poate că secretul în sine e un prilej de plăcere. În plus, defectul ar putea

să scoată la iveală și mai bine părțile bune ale femeii, deși, la urma urmei, chiar nu e mare lucru!

— Așa i-am zis și eu. Dar ea o ține una și bună că e pe sân.

— Ei, nu mai spune!

— Da, și dac-ar avea un copil... bărbatul mai treacă-meargă... dar copilul...

— Păi care-ar fi problema? N-ar putea alăpta ca lumea?

— Nu de asta-i vorba... Copilul s-ar uita la ea în timp ce sugă. De văzut, eu n-am văzut-o, așa că nu pot să-mi dau cu părerea, dar cineva care are așa ceva se gândește la toate astea... Din prima zi de viață ar trebui să sugă de-acolo, și de cum ar deschide ochii la lumea din jur ar vedea pata aia oribilă pe sânul maică-sii. Prima impresie despre lume, prima impresie despre mama lui ar fi acel semn hidos și asta l-ar urmări toată viața.

— Și totuși, nu cumva își face prea multe probleme?

— Probabil. În fond, ar putea să-i dea bebelușului lapte de vacă ori pur și simplu să angajeze o doică.

— Ba, din punctul meu de vedere, dacă are lapte, ce contează semnul de pe sân?

— Nu-i chiar așa. Mie mi-au dat lacrimile când i-am auzit temerile. Cam are dreptate, mi-am zis. Nici eu nu i-aș da lui Kikuji să sugă de la un sân cu o asemenea pată pe el.

— Chiar așa?

Kikuji simți un val de indignare față de indiferența tatălui său. Ba mai mult, cum și el văzuse pata de pe sânul lui Chikako, simți că urăște nepăsarea părintelui său.

Acum, după douăzeci de ani de la acea discuție, Kikuji nu se putu stăpâni să nu zâmbească amintindu-și cât de încurcat fusese tatăl lui.

Cam de când împlinise zece ani, de câte ori se gândea la vorbele de-atunci ale maică-sii se trezea cuprins de îngrijorare la ideea unui frate sau a unei surori vitrege sugând de zor la sânul acoperit de pată.

Nu-i era teamă de un frate sau de o soră născuți într-o altă casă și care i-ar fi fost complet străini, ci de acel frate sau acea soră în sine. Kikuji era convins că orice copil care ar fi supt la sânul acela cu pata violacee și acoperit de păr nu putea fi decât o spurcăciune de om.

Din fericire, Chikako nu avea copii. Poate că tocmai tatăl lui Kikuji fusese cel care nu-i îngăduise așa ceva. Poate că se folosise de tristețea pe care asocierea dintre pata de pe piept și un bebeluș i-o produsese soției lui ca s-o convingă pe Chikako nici să nu încerce. Cert este că femeia nu avusese copii nici cât trăise tatăl lui Kikuji și nici după moartea acestuia.

Poate că și ea își mărturisise defectul atât de repede după ce i-l văzuse Kikuji tocmai de teamă că băiatul va spune ceva.

Chikako nu se măritase niciodată. Era oare posibil ca semnul din naștere să-i fi hotărât întreaga viață?

Kikuji nu reușise să uite vreodată pata de pe piept. Uneori își imagina că propriul lui destin era cumva legat de acea amintire.

Când primise răvașul cu invitația de la Chikako din care reieșea că ceremonia ceaiului va fi pretextul pentru a i se face cunoștință cu o domnișoară, Kikuji își amintise de semnul de pe piele. Și, cum tânăra urma să-i fi prezentată de Chikako, Kikuji se întrebă dacă femeia cu pricina avea o piele perfectă, neîntinată de nici un defect.

S-o fi jucat taică-său vreodată cu pata aceea monstruoasă? O fi strâns-o între degete? O fi mușcat-o? Kikuji se trezea câteodată visând cu ochii deschiși.

Chiar și acum, când mergea prin grădina templului de munte și asculta ciripitul păsărelelor, astea erau gândurile ce-i treceau prin cap.

La vreo doi sau trei ani după acea întâmplare, Chikako căpătase trăsături întru câtva masculine, iar acum părea să nu mai aparțină nici unuia dintre sexe.

Și la ceremonia din acea zi avea să se-nvârtă de colo-colo, neobosită, iar sânul cu semn din naștere se va fi ofilit deja. La acest gând, Kikuji se simți oarecum ușurat și dădu să zâmbească. Două fetișcane trecură în goană pe lângă el.

Se opri ca să le lase să treacă.

— Știți cumva dacă pavilionul de ceremonia ceaiului pe care-l va folosi domnișoara Kurimoto e mai jos pe cărarea asta?

— Da, așa este, răspunseră cele două tinere la unison.

Kikuji știa deja răspunsul și, chiar dacă n-ar fi fost încredințat că se afla pe drumul cel bun, ar fi putut să-și dea seama după îmbrăcămintea lor că mergeau la o ceremonie a ceaiului. Întrebuse mai mult ca să se convingă pe sine că avea să participe și el.

Fetișcana care purta o bocceluță făcută dintr-un batic de mătase de culoarea piersicii, imprimat cu celebrul motiv al celor o mie de cocori pictați cu alb, era de o frumusețe izbitoare.

2

Când ajunse și el, cele două fete își schimbau șoselele cu unele de interior.

Kikuji se uită înăuntru din spatele lor și văzu că, deși camera de ceremonie era destul de mare, de mărimea a opt *tatami*¹, genunchii oaspeților se aliniau înghesuși unul într-altul. Nu păreau să fie decât femei în chimonouri înflorate.

¹ Rogojină japoneză din paie de orez de 1,8 × 0,9 m. (N.tr.)

Chikako îl zări de îndată și se ridică oarecum uimită să-i iasă în întâmpinare.

— Vai, ce surpriză! Poftim, poftim! Bine ai venit! Nu te formaliza, vino chiar aici în față, te rog!

Îi indică un loc în apropiere de *tokonoma*, unde erau de obicei așezate vaza cu flori și caligrafia.

Simțindu-se măsurat de privirile tuturor femeilor din încăpere, Kikuji se făcuse roșu ca para focului.

— Numai doamne?

— Da. A fost și un domn, mai devreme, dar a trebuit să plece repede. Tu ești acum în centrul atenției.

— Ei, ce mai centru!

— Nu fi modest! Ai toate calitățile pentru a fi în centrul atenției.

Kikuji dădu din mână, încercând să spună că ar fi preferat un loc mai puțin vizibil de la intrare.

Tânăra cu bocceluța pe care era brodat modelul celor o mie de cocori ajunsese lângă Kikuji și își înfășura șosetele cu care venise în picioare. Se ridică repede ca să-i facă loc lui Kikuji să treacă.

Intră în camera de-alături. Acolo zăceau de-a valma cutii de dulciuri, ustensile pentru prepararea ceaiului aduse de Chikako, genți de-ale oaspeților. În bucătărioara din fund, o slujnică spăla ceva.

Chikako îl urmă și mai mult se trânti pe genunchi decât se așeză în fața lui.

— Ei, ce zici? Nu-i o fătucă pe cinste?

— Cea cu bocceaua din baticul cu o mie de cocori?

— Batic? Care batic? Cea care ședea lângă tine! Drăguță foc! Ea e domnișoara Inamura.

Kikuji încuviință ușor din cap.

— Batic! Ce mai lucru a băgat el de seamă! Ai grijă să nu-ți dispară complet spiritul de observație! Și eu care mă bucuram crezând că ați venit împreună!

— Ce tot spui acolo?

— Păi, v-ați întâlnit pe drum și asta înseamnă că există deja o legătură între voi. În plus, taică-tău îl știa și el pe domnul Inamura.

— A, da?

— Familia lor a avut un negoț de mătase neprelucrată în Yokohama. Ei nu i-am spus o vorbă despre motivul pentru care te-am invitat astăzi, așa că o poți privi în voie.

Chikako nu se străduia deloc să vorbească încet, iar Kikuji era îngrijorat la gândul că puteau fi lesne auziți prin ușa subțire care dădea în camera de ceremonie. Femeia își apropie brusc fața de a lui.

— Dar avem o problemă, zise ea, de data asta în șoaptă. A venit și doamna Ōta cu fiică-sa.

Chikako se uită cu atenție la fața lui Kikuji.

— Eu una n-am invitat-o... dar regula este că oricine se află în zonă poate să vină și neinvitat. Deunăzi, m-am trezit cu doi americani, zău așa! Să mă ierți, te rog! N-am ce-i face dac-a auzit că se petrece ceva aici! Dar să nu te necăjești din cauza asta, pentru că habar n-are ea de tine și de ce-ai venit astăzi...